

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 21. juni 2019 kl. 17.35

PDF-versjon 21. juni 2019

21.06.2019 nr. 31

Lov om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven)

Prop.97 L (2018–2019), Innst.338 L (2018–2019), Lovvedtak 91 (2018–2019). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 12. og 17. juni 2019. Fremmet av Finansdepartementet.

Følgende lov oppheves:

    Lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven).

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse (tvangsfullbyrdelsesloven).
- 2 Lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond.
- 3 Lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet.
- 4 Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).

Kapittel 1 Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Landets sentralbank

- (1) Norges Bank er landets sentralbank.
- (2) Norges Bank er et eget rettssubjekt med partsevne og eies av staten.

§ 1-2. Formålet for sentralbankvirksomheten

- (1) Formålet for sentralbankvirksomheten er å opprettholde en stabil pengeverdi og fremme stabilitet i det finansielle systemet og et effektivt og sikkert betalingssystem.
- (2) Sentralbanken skal bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting.

§ 1-3. Sentralbankvirksomheten

- (1) Norges Bank skal være den utøvende og rådgivende myndigheten i pengepolitikken.
- (2) Norges Bank skal ha utøvende og rådgivende myndighet i arbeidet for finansiell stabilitet.
- (3) Norges Bank skal utstede pengesedler og mynter, legge til rette for det sentrale oppgjørssystemet og overvåke betalingssystemet.
- (4) Norges Bank kan ta imot innskudd fra og yte kreditt til banker og andre foretak i finansiell sektor. Banken kan handle i finansmarkedene og utføre alle former for finansielle tjenester.

(5) Norges Bank eier landets offisielle valutareserver, og skal sørge for en effektiv og forsvarlig forvaltning av reservene.

(6) Norges Bank kan ellers sette i verk tiltak som er vanlige eller naturlige for en sentralbank.

§ 1-4. Sentralbankens uavhengighet

(1) Kongen i statsråd kan treffe vedtak om målene for sentralbankvirksomheten, jf. § 1-2 og § 1-3. Banken skal gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Slike vedtak skal meddeles Stortinget.

(2) Norges Bank kan ikke instrueres i sin virksomhet etter loven, jf. § 1-3, unntatt i ekstraordinære situasjoner. Vedtak om å instruere banken må treffes av Kongen i statsråd. Banken skal gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Slike vedtak skal meddeles Stortinget så snart som mulig.

§ 1-5. Norges Banks rådgiving

(1) Norges Bank skal uttale seg om spørsmål den blir forelagt av departementet.

(2) Norges Bank skal gi departementet råd når det er behov for tiltak av andre enn banken for å oppfylle formålet for sentralbankvirksomheten.

§ 1-6. Plikt til å informere departementet

Norges Bank skal informere departementet om saker av viktighet.

§ 1-7. Informasjon til offentligheten

(1) Norges Bank skal informere offentligheten om grunnlaget for sine beslutninger og om virksomheten som er omfattet av formålet etter § 1-2.

(2) Norges Bank skal sørge for at veiledende valutakurser mot norske kroner er tilgjengelige for offentligheten.

§ 1-8. Rapportering til Stortinget

(1) Departementet skal minst årlig gi melding til Stortinget om virksomheten i Norges Bank. Representantskapet rapporterer til Stortinget om tilsynet med banken etter § 4-1 fjerde ledd.

(2) Riksrevisjonen fører kontroll med statsrådets myndighetsutøvelse etter lov 7. mai 2004 nr. 21 om Riksrevisjonen og instruks fastsatt av Stortinget.

§ 1-9. Pengeenheten

Den norske pengeenhet er en krone. Kronen deles i hundre øre.

§ 1-10. Andre oppgaver

Kongen i statsråd kan legge nærmere angitte oppgaver som er i samsvar med formålet for sentralbankvirksomheten etter § 1-2 første ledd, til Norges Bank. Banken skal gis anledning til å uttale seg før vedtak treffes. Slike vedtak skal meddeles Stortinget.

§ 1-11. Forvaltning av Statens pensjonsfond utland

Norges Bank forvalter Statens pensjonsfond utland, jf. lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond §§ 2 annet ledd og 7.

§ 1-12. Lovens virkeområde

- (1) Loven gjelder Norges Banks virksomhet i og utenfor Norge.
- (2) Bestemmelsene i §§ 3-5 og 3-6 gjelder på Svalbard, jf. lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 3.
- (3) Kongen avgjør ellers i hvilken utstrekning loven skal gjøres gjeldende for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene.

Kapittel 2 Norges Banks organisasjon

I. Innledende bestemmelser

§ 2-1. Norges Banks organer

Norges Bank skal ha et hovedstyre, en komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet og et representantskap.

§ 2-2. Sentralbanksjef og visesentralbanksjefer

- (1) Norges Bank skal ha en sentralbanksjef og to visesentralbanksjefer.
- (2) Sentralbanksjefen er leder av hovedstyret, leder av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet og daglig leder av Norges Bank.

II. Hovedstyret

§ 2-3. Sammensetning av hovedstyret

- (1) Hovedstyret skal bestå av sentralbanksjefen, de to visesentralbanksjefene og seks eksterne styremedlemmer. De eksterne styremedlemmene oppnevnes av Kongen i statsråd for fire år av gangen. Disse kan gjenoppnevnes for en samlet periode på tolv år. Dersom et eksternt medlem trer ut av hovedstyret i oppnevningsperioden, kan et nytt medlem oppnevnes for den gjenværende delen av perioden.
- (2) To styremedlemmer velges i tillegg av og blant de ansatte til å delta i behandlingen av administrative saker. Valgmåten for disse representantene skal avtales mellom hovedstyret og de ansatte. Ved mangel på avtale fastsetter representantskapet valgmåten.
- (3) Sentralbanksjefen er leder av hovedstyret. Kongen i statsråd utpeker første og andre nestleder av styret blant visesentralbanksjefene.
- (4) Følgende personer kan ikke være medlemmer av hovedstyret:
  - a) medlemmer av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet, unntatt sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene
  - b) medarbeidere i Norges Bank, unntatt ansatterepresentantene
  - c) regjeringsmedlemmer
  - d) politiske medarbeidere i departementene
  - e) medarbeidere i departementene
  - f) medarbeidere ved Statsministerens kontor og i Finansdepartementet
  - g) stortingsrepresentanter

- h) politiske medarbeidere på Stortinget
  - i) komitésekretærer på Stortinget
  - j) nærstående av personer nevnt i a, b, c, d, f, g, h og i. Som nærstående regnes slektninger i rett opp- og nedstigende linje, ektefeller, registrerte partnere og personer som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold. Barn, stebarn og foreldre av personer nevnt i forrige punktum regnes også som nærstående.
- (5) Departementet kan gi bestemmelser om medlemmenes forhold til andre foretak.
- (6) Departementet fastsetter de eksterne styremedlemmenes godtgjørelse.

§ 2-4. Hovedstyrets oppgaver

- (1) Styringen og driften av Norges Bank hører under hovedstyret, med unntak av saker som i eller i medhold av loven er lagt til komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet. Hovedstyret har ansvaret for Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland. Hovedstyret skal sørge for en forsvarlig og effektiv organisering av banken.
- (2) Hovedstyret skal fastsette planer og retningslinjer for Norges Banks virksomhet. Hovedstyret skal hvert år utarbeide forslag til budsjett for kommende driftsår, jf. § 4-2.
- (3) Hovedstyret skal påse at Norges Banks virksomhet, regnskapsavleggelse og formuesforvaltning blir betryggende styrt og kontrollert, og føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig. Hovedstyret skal ikke føre tilsyn med komiteens utøvelse av skjønnsmyndighet.
- (4) Hovedstyret skal fastsette instruksjoner for den daglige ledelsen i sentralbankvirksomheten og Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland.
- (5) Hovedstyret skal ha et revisjonsutvalg. Medlemmene av revisjonsutvalget velges av og blant hovedstyrets eksterne medlemmer. Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om revisjonsutvalget.
- (6) Hovedstyret kan oppnevne saksforberedende utvalg blant hovedstyrets medlemmer. Når et saksforberedende utvalg behandler administrative saker, skal de ansatte være representert i utvalget, jf. § 2-3 annet ledd.
- (7) Hovedstyret kan bestemme at forretningsmessig virksomhet som faller inn under loven og virksomhet som ledd i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, skal utøves av selskap som Norges Bank helt eller delvis eier. Hovedstyret representerer banken som eier i slike selskaper.
- (8) Hovedstyret har ansvar for Norges Banks beredskapsplaner. Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet skal gis anledning til å uttale seg før beredskapsplaner for finansielle kriser vedtas.

§ 2-5. Hovedstyrets saksbehandling

- (1) Hovedstyret skal behandle saker i møte. Sentralbanksjefen, som hovedstyrets leder, kan likevel bestemme at en sak kan behandles skriftlig eller på annen betryggende måte, med mindre et styremedlem krever møtebehandling. Årsregnskap og årsberetning skal alltid behandles i møte. Hovedstyrets leder skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører under hovedstyret. Et styremedlem eller daglig leder av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland kan kreve at hovedstyret behandler en sak.
- (2) Hovedstyret kan treffe beslutning når minst fem styremedlemmer deltar i styrebehandlingen. En beslutning av hovedstyret krever at mer enn halvparten av styremedlemmene som deltar i behandlingen av saken, har stemt for beslutningen.
- (3) Hovedstyret skal føre protokoll.

(4) Sentralbanksjefen forbereder saker til hovedstyret. Daglig leder av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland forbereder saker som gjelder forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, og har rett og plikt til å være til stede ved hovedstyrets behandling av saker som gjelder forvaltningen og til å uttale seg. Dette gjelder ikke hvis hovedstyret i særlige tilfeller bestemmer noe annet eller daglig leder av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland har gyldig forfall.

(5) Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet skal gis anledning til å uttale seg før hovedstyret behandler saker som berører komiteens oppgaver og ansvar.

III. Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet

§ 2-6. *Sammensetning av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet*

(1) Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet skal bestå av sentralbanksjefen, de to visesentralbanksjefene og to eksterne medlemmer. De eksterne komitémedlemmene oppnevnes av Kongen i statsråd for fire år av gangen. Disse kan gjenoppnevnes for en samlet periode på åtte år. Dersom et eksternt medlem trer ut av komiteen i oppnevningsperioden, kan et nytt medlem oppnevnes for den gjenværende delen av perioden. Ved langvarig fravær kan et nytt medlem oppnevnes midlertidig.

(2) Sentralbanksjefen er leder av komiteen. Kongen i statsråd utpeker første og andre nestleder av komiteen blant visesentralbanksjefene.

(3) Følgende personer kan ikke være komitémedlemmer:

- a) medlemmer av hovedstyret, unntatt sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene
- b) medarbeidere i Norges Bank
- c) regjeringsmedlemmer
- d) politiske medarbeidere i departementene
- e) medarbeidere i departementene
- f) medarbeidere ved Statsministerens kontor og i Finansdepartementet
- g) stortingsrepresentanter
- h) politiske medarbeidere på Stortinget
- i) komitésekretærer på Stortinget
- j) nærstående av personer nevnt i a, b, c, d, f, g, h og i. Som nærstående regnes slektninger i rett opp- og nedstigende linje, ektefeller, registrerte partnere og personer som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold. Barn, stebarn og foreldre av personer nevnt i forrige punktum regnes også som nærstående.

(4) Departementet kan gi bestemmelser om medlemmenes forhold til andre foretak.

(5) Departementet fastsetter godtgjørelse for de to eksterne komitémedlemmene.

§ 2-7. *Oppgaver for komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet*

(1) Komiteen har ansvaret for Norges Banks utøvende og rådgivende myndighet i pengepolitikken og har ansvar for bruken av virkemidler for å nå målene i pengepolitikken.

(2) Komiteen skal bidra i arbeidet med å fremme finansiell stabilitet gjennom rådgiving og bruk av de virkemidler den har til rådighet.

(3) Komiteen kan for å utføre oppgavene etter første og annet ledd i særlige tilfeller fravike vedtak eller retningslinjer truffet av hovedstyret. Så vidt mulig skal hovedstyret gis anledning til å uttale seg før slike avgjørelser treffes.

(4) Komiteen skal informere offentligheten om beslutninger komiteen treffer og grunnlaget for beslutningene.

(5) Norges Bank skal informere departementet om avgrensningen av komiteens ansvar og oppgaver. Departementet kan gi utfyllende bestemmelser om slik avgrensning.

§ 2-8. Saksbehandling i komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet

(1) Komiteen skal behandle saker i møte. Sentralbanksjefen kan likevel i særlige tilfeller bestemme at en sak kan behandles skriftlig eller på annen betryggende måte, med mindre et medlem krever møtebehandling.

(2) Komiteen kan treffe beslutning når minst tre komitémedlemmer deltar i komitébehandlingen. En beslutning av komiteen krever at mer enn halvparten av komitémedlemmene som deltar i behandlingen av saken, har stemt for beslutningen.

(3) Komiteen kan gi sentralbanksjefen særskilt fullmakt til å avgjøre saker som hører under komiteen. Sentralbanksjefen kan ellers avgjøre en sak når det er nødvendig at vedtak treffes raskt, og det ikke er tid eller anledning til å kalle inn komiteen. Sentralbanksjefen skal snarest skriftlig underrette komiteen om avgjørelsen.

(4) Komiteen skal føre protokoll.

(5) Sentralbanksjefen forbereder saker til komiteen.

IV. Daglig ledelse og ansatte

§ 2-9. Ansettelse av sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene

Sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene ansettes av Kongen i statsråd på åremål for en periode på seks år. Åremålet kan gjenntas for ytterligere én periode på inntil seks år.

§ 2-10. Lønn og pensjon

Departementet fastsetter sentralbanksjefens og visesentralbanksjefenes lønn og pensjonsordning.

§ 2-11. Sentralbanksjefens oppgaver som daglig leder

(1) Sentralbanksjefen står for den daglige ledelsen av Norges Banks virksomhet og skal følge retningslinjer og pålegg fra hovedstyret. Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter sentralbankens forhold er av uvanlig art eller stor betydning. Den daglige ledelsen omfatter heller ikke saker som bare hører under den daglige ledelsen av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland. Hovedstyret fastsetter den nærmere avgrensningen av ansvaret etter tredje punktum.

(2) Sentralbanksjefen kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra hovedstyret, eller når det er nødvendig at vedtak treffes raskt, og det ikke er tid eller anledning til å forelegge saken for hovedstyret. Sentralbanksjefen skal snarest skriftlig underrette hovedstyret om avgjørelsen.

§ 2-12. Vilkår for avskjed mv.

Sentralbanksjefen, visesentralbanksjefene og de eksterne medlemmene av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet kan bare avskjediges eller løses fra sine verv hvis vedkommende:

- a) på grunn av sykdom er varig uskikket til forsvarlig å utføre tjenesten
- b) har vist grov uforstand i tjenesten
- c) grovt har krenket sine tjenesteplikter

- d) på tross av skriftlig advarsel gjentatt har krenket sine tjenesteplikter
- e) ved utilbørlig adferd i eller utenfor tjenesten viser seg uverdigg til sitt embete eller bryter ned den aktelsen eller tilliten som er nødvendig for stillingen eller vervet.

§ 2-13. Daglig ledelse av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland

- (1) Hovedstyret skal ansette en daglig leder av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland på åremål for en periode på fem år. Åremålet kan gjentas for ytterligere én periode på inntil fem år.
- (2) Daglig leder står for den daglige ledelsen av Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland og skal følge retningslinjer og pålegg fra hovedstyret. Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter virksomhetens forhold er av uvanlig art eller stor betydning.
- (3) Daglig leder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra hovedstyret, eller når det er nødvendig at vedtak treffes raskt, og det ikke er tid eller anledning til å forelegge saken for hovedstyret. Daglig leder skal snarest skriftlig underrette hovedstyret om avgjørelsen.

§ 2-14. Representasjon utad mv.

- (1) Hovedstyret representerer Norges Bank utad og tegner dets firma.
- (2) Hovedstyret kan gi styremedlemmer og navngitte ansatte rett til å tegne Norges Banks firma. Retten til å tegne bankens firma kan når som helst tilbakekalles.
- (3) Sentralbanksjefen representerer Norges Bank utad i saker som faller innenfor hans eller hennes myndighet etter § 2-11.
- (4) Daglig leder for Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland representerer Norges Bank utad i saker som faller innenfor hans eller hennes myndighet etter § 2-13.
- (5) Har noen som representerer Norges Bank utad ved handling på vegne av Norges Bank overskredet sin myndighet, er handlingen ikke bindende for Norges Bank dersom medkontrahenten innså eller burde innså at myndigheten er overskredet og det derfor ville stride mot redelighet å gjøre rett etter handlingen gjeldende.

§ 2-15. Norges Banks ansatte mv.

- (1) Hovedstyret kan beslutte at Norges Bank skal delta i en arbeidsgiversammenslutning som innenfor sitt område kan treffe avgjørelser som vil være bindende for banken.
- (2) Hovedstyret kan gi bestemmelser om de ansattes forhold til andre finansforetak og bedrifter.
- (3) Hovedstyret kan bestemme at den som skal utføre arbeid eller tjeneste for Norges Bank, utføre arbeid for en tjenesteleverandør til banken eller for øvrig ha adgang uten følge til bankens bygninger, må fremlegge uttømmende politiattest etter politiregisterloven § 41 nr. 1, eller tilsvarende utenlandsk politiattest, dersom sikkerhetshensyn tilsier det. Det samme gjelder ved senere endringer i en ansatts stilling eller arbeidsoppgaver. Departementet kan gi forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene i første og annet punktum, herunder om hvilke straffbare forhold som skal anmerkes på politiattesten og om behandlingen av politiattester som er fremlagt for banken.
- (4) Hovedstyret kan bestemme at det skal innhentes kredittopplysninger om den som skal utføre arbeid eller tjeneste for Norges Bank, utføre arbeid for en tjenesteleverandør til banken eller for øvrig ha adgang uten følge til bankens bygninger, dersom sikkerhetshensyn tilsier det. Departementet kan i forskrift fastsette at banken skal ha adgang til å innhente opplysninger for å ivareta sikkerhetshensyn i forbindelse med personkontroll.

V. Representantskapet

§ 2-16. *Representantskapets oppnevning og sammensetning*

- (1) Representantskapet skal bestå av femten medlemmer som velges av Stortinget for fire år. Dersom et medlem trer ut i løpet av valgperioden, kan Stortinget velge nytt medlem for den gjenværende delen av valgperioden.
- (2) Hvert annet år skal vekselvis syv og åtte medlemmer tre ut av representantskapet. Blant medlemmene velger Stortinget leder og nestleder for to år. Gjenvalg av medlemmer kan skje for en samlet periode av åtte år.
- (3) Personer som nevnt i § 2-3 fjerde ledd og medlemmer av hovedstyret eller deres nærstående kan ikke velges som medlemmer av representantskapet.
- (4) Medlemmenes godtgjørelse fastsettes av Stortinget.
- (5) Representantskapet skal ha et sekretariat. I saker som gjelder de ansatte i sekretariatet, skal representantskapet representere Norges Bank som arbeidsgiver.
- (6) Når særlige hensyn gjør det ønskelig, kan representantskapet delegere til lederen for representantskapet å treffe avgjørelse i saker som hører under representantskapet. Representantskapet kan blant sine medlemmer oppnevne utvalg til å forberede saker for representantskapsbehandling.

§ 2-17. *Representantskapets oppgaver*

Representantskapet fører tilsyn i samsvar med § 4-1, vedtar budsjett etter § 4-2, godkjenner regnskap etter § 4-3, utpeker revisor etter § 4-4 og fastsetter eventuell valg måte for ansattrepresentanter til hovedstyret etter § 2-3 annet ledd tredje punktum.

§ 2-18. *Representantskapets saksbehandling*

- (1) Lederen for representantskapet skal innkalle representantskapet til møte så ofte det vurderes som ønskelig, eller når minst fem medlemmer eller hovedstyret krever det. Til gyldig vedtak kreves at mer enn halvparten av de stemmeberettigede stemmer for vedtaket. Det skal føres protokoll over forhandlingene.
- (2) Om ikke representantskapet bestemmer noe annet for det enkelte tilfellet, kan hovedstyrets medlemmer være til stede og uttale seg i møter i representantskapet. De ansattes medlemmer i hovedstyret kan være til stede og uttale seg i møter ved behandlingen av administrative saker. Sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene skal være til stede, med mindre representantskapet bestemmer noe annet eller det foreligger gyldig forfall.

Kapittel 3 Norges Banks oppgaver og virkemidler

§ 3-1. *Kreditt til og innskudd fra banker mv.*

- (1) Til fremme av formålet for sentralbankvirksomheten kan Norges Bank
  - a) ta imot innskudd fra og yte kreditt til banker og andre foretak i finansiell sektor
  - b) kjøpe, selge og formidle valuta og finansielle instrumenter
  - c) utstede og omsette egne finansielle instrumenter
- (2) Vilkårene for innskudd og kreditt fastsettes av Norges Bank.

(3) Til fremme av formålet med sentralbankvirksomheten kan Norges Bank sette minstekrav til innskudd fra foretak som har konto i banken.

(4) Når særlige forhold tilsier det, kan Norges Bank gi kreditt på spesielle vilkår.

(5) Norges Bank skal kreve betryggende sikkerhet for kreditt. Banken kan gi forskrift om sikkerhetsstillelse.

(6) Kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45 gjelder ikke ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til Norges Bank ved yting av kreditt eller andre tiltak etter paragrafen her eller ved bankens senere overdragelse av slike lånefordringer.

§ 3-2. De offisielle valutareservene

Norges Bank bestemmer hvor store de offisielle valutareservene skal være, og hvordan de skal plasseres. Reservene skal være tilgjengelige for å oppfylle formålet med sentralbankvirksomheten og internasjonale forpliktelser.

§ 3-3. Betaling og oppgjør

(1) Norges Bank skal legge til rette for et stabilt og effektivt system for betaling, avregning og oppgjør mellom foretak med konto i banken.

(2) Norges Bank skal overvåke betalingssystemet og annen finansiell infrastruktur og bidra til beredskapsløsninger.

(3) Norges Bank kan gi forskrifter til gjennomføring av første ledd.

§ 3-4. Utstedelse av kontante betalingsmidler

(1) Norges Bank har enerett til å utstede norske pengesedler og mynter. Banken bestemmer sedlenes og myntenes pålydende og utforming.

(2) Norges Bank kan utkontraktere produksjonen av pengesedler og mynter.

§ 3-5. Tvungent betalingsmiddel

(1) Norges Banks sedler og mynter er tvungent betalingsmiddel i Norge. Ingen har plikt til å ta imot mer enn 25 mynter av hver enhet i én betaling.

(2) Sterkt skadde sedler og mynter er ikke tvungent betalingsmiddel. Norges Bank kan gi forskrift om avgrensning av hva som er tvungne betalingsmidler og om erstatning for bortkomne, brente eller skadde sedler og mynter, herunder om gebyr.

§ 3-6. Tilbaketrekking av betalingsmidler

Norges Bank kan ved forskrift bestemme at sedler av en bestemt utgave og pålydende eller en bestemt myntsort skal opphøre å være tvungent betalingsmiddel fra en bestemt dato. Forskriften må kunngjøres minst ett år før opphørsdatoen. Banken kan innløse sedler og mynter som ikke lenger er tvungent betalingsmiddel. Banken kan gi forskrifter om hvordan innløsningen skal praktiseres, herunder om gebyr ved innløsning.

§ 3-7. Statens bank

Norges Bank skal yte tjenester ved opptak av statslån og forvaltning av statsgjeld og statens konsernkontoordning. For øvrig skal banken, i den utstrekning departementet bestemmer det, utføre finansielle tjenester for staten og egne rettssubjekter heleid av staten.

§ 3-8. Kreditt til staten

Norges Bank kan ikke yte kreditt direkte til staten. Banken kan likevel yte kreditt til staten med løpetid innenfor en kalenderdag.

§ 3-9. Beskyttelsestiltak

Departementet kan i enkeltvedtak eller forskrift beslutte særskilte tiltak når kapitalbevegelser til og fra utlandet kan føre til store problemer med betalingsbalansen eller vesentlige forstyrrelser i det finansielle systemet. Norges Bank skal ha anledning til å uttale seg før det treffes et slikt vedtak.

§ 3-10. Internasjonale avtaler

- (1) Norges Bank skal forvalte landets rettigheter og forpliktelser som følge av deltakelse i Det internasjonale valutafondet.
- (2) Til fremme av formålet for sentralbankvirksomheten kan Norges Bank inngå avtaler om innskudds-, kreditt- og garantiordninger med utenlandske sentralbanker og med internasjonale organisasjoner og institusjoner, forutsatt at det foreligger betryggende sikkerhet. Departementet skal godkjenne slike avtaler.
- (3) Kongen i statsråd kan i ekstraordinære tilfeller pålegge Norges Bank å delta i kredittavtaler med andre stater og internasjonale organisasjoner.

§ 3-11. Norges Banks egenkapital og disponering av overskudd

- (1) Norges Bank skal ha en egenkapital som er tilstrekkelig for å oppfylle bankens formål.
- (2) Kongen i statsråd gir retningslinjer for avsetninger og disponering av Norges Banks overskudd. Banken skal gis anledning til å uttale seg før retningslinjene fastsettes. Retningslinjene skal meddeles Stortinget.

Kapittel 4 Tilsyn og kontroll

§ 4-1. Tilsyn mv.

- (1) Representantskapet skal føre tilsyn med Norges Banks drift og med at bestemmelsene for virksomheten blir fulgt. Representantskapet skal føre tilsyn med at hovedstyret har tilfredsstillende styring og kontroll med bankens administrasjon og virksomhet, og med at det er etablert hensiktsmessige rutiner for å sikre at bankens virksomhet utøves i henhold til lov, avtaler, vedtak og rammeverk for øvrig. Tilsynet omfatter ikke hovedstyrets eller komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitets utøvelse av skjønnsmyndighet.
- (2) Representantskapet har rett til innsyn i alle Norges Banks anliggender og kan foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for sine oppgaver etter loven.
- (3) Representantskapet fører tilsyn med selskaper som Norges Bank helt eller delvis eier. Representantskapet har rett til å kreve de opplysningene fra selskapets daglige leder, hovedstyret og den valgte revisor som er nødvendige for tilsynet. I den utstrekning det er nødvendig, kan representantskapet selv foreta undersøkelser i selskapet.
- (4) Representantskapet skal minst én gang årlig legge frem for Stortinget sin uttalelse om tilsynet med Norges Bank. Gjenpart av uttalelsen sendes departementet. Uttalelsen om tilsynet med banken skal minst inneholde
  - a) en redegjørelse for hvordan tilsynet med banken har vært organisert

- b) en redegjørelse for gjennomførte tilsynsaktiviteter og representantskapets prioriteringer i det videre tilsynsarbeidet
- c) en redegjørelse for tilsynet med bankens kapitalforvaltning
- d) representantskapets vurdering av hovedstyrets styring og kontroll med bankens administrasjon og virksomhet
- e) en redegjørelse for representantskapets arbeid med vedtakelse av bankens budsjett og fastsettelse av regnskap
- f) eventuelle særlige merknader som tilsynet måtte gi grunnlag for.

§ 4-2. Budsjett

Representantskapet vedtar Norges Banks budsjett etter forslag fra hovedstyret. Det vedtatte budsjettet meddeles departementet.

§ 4-3. Årsberetning, årsregnskap og protokoller

- (1) Norges Bank er regnskapspliktig etter regnskapsloven og bokføringspliktig etter bokføringsloven. Departementet kan fastsette særskilte bestemmelser om årsregnskap, årsberetning og bokføring for banken som utfyller eller fraviker bestemmelsene i eller i medhold av regnskapsloven og bokføringsloven.
- (2) Hovedstyret skal hvert år utarbeide årsberetning og årsregnskap. Årsregnskapet skal godkjennes av representantskapet og sammen med års- og revisjonsberetning sendes departementet og meddeles Stortinget.
- (3) Hovedstyrets og komiteens protokoller skal sendes til representantskapet og departementet.

§ 4-4. Revisjon

- (1) Norges Banks årsregnskap skal revideres av revisor som er godkjent etter bestemmelsene i revisorloven. Representantskapet velger revisor og fastsetter revisors godtgjørelse.
- (2) Departementet kan fastsette særskilte bestemmelser om revisjon av Norges Bank som utfyller eller fraviker bestemmelsene i revisorloven.

§ 4-5. Internrevisjon

- (1) Norges Bank skal ha en internrevisjon som rapporterer til hovedstyret.
- (2) Internrevisjonen skal vurdere Norges Banks internkontroll, rutiner og andre forhold av betydning for bankens virksomhet.
- (3) Departementet kan gi bestemmelser om bankens internkontroll.

Kapittel 5 Forholdet til annen lovgivning, taushetsplikt, sanksjoner mv.

§ 5-1. Forholdet til forvaltningsloven og offentleglova

- (1) Norges Banks vedtak i saker etter § 3-1 og om oppsigelse eller avskjed kan ikke påklages.
- (2) Når det er nødvendig for å sikre forsvarlige interne avgjørelsesprosesser kan det gjøres unntak fra innsyn etter offentleglova for saksforberedende dokumenter som utveksles mellom henholdsvis Norges Bank og Finansdepartementet og Norges Bank og Finanstilsynet.
- (3) Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser til utfylling av bestemmelsene i første og annet ledd.

§ 5-2. Taushetsplikt

- (1) Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Norges Bank, plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det han eller hun i tjenesten får vite om bankens eller andres forretningsmessige forhold eller om noens personlige forhold.
- (2) Taushetsplikten etter første ledd gjelder også for enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Finansdepartementet, Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland og Finanstilsynet når Finansdepartementet, Etikkrådet eller Finanstilsynet har opplysninger som nevnt i første ledd.
- (3) Hovedstyret, eller noen som har fullmakt til det fra hovedstyret, kan uten hinder av taushetsplikten gi meddelelser om Norges Banks forretningsmessige forhold. Tilsvarende gjelder for komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet for sitt område og for representantskapet i saker som tilligger representantskapet og som ikke berører hovedstyrets eller komiteens ansvarsområder.
- (4) Taushetsplikten etter første og annet ledd og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor
- a) Finansdepartementet
  - b) Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland
  - c) Finanstilsynet
  - d) internasjonale organisasjoner som Norges Bank er medlem av eller samarbeider med, såfremt opplysningene underlegges en tilsvarende taushetsplikt hos organisasjonen som mottar opplysningene
  - e) andre EØS-staters sentralbanker eller finanstilsynsmyndigheter, herunder Den europeiske sentralbank, Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, Det europeiske råd for systemrisiko og EFTAs overvåkingsorgan
  - f) Økokrim ved oversendelse av opplysninger i henhold til hvitvaskingsloven § 26
  - g) skattemyndighetene ved oversendelse av opplysninger i henhold til skatteforvaltningsloven § 10-5 første ledd
  - h) offentlig organ ved utveksling av informasjon (samordning) som forutsatt i lov om Oppgaveregisteret
  - i) Bankenes sikringsfond.
- (5) Forvaltningsloven § 13 annet og tredje ledd og § 13 a til § 13 e gjelder som utfyllende bestemmelser til paragrafen her.

§ 5-3. Opplysningsplikt

- (1) Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak pålegge foretak i finansiell sektor å gi Norges Bank opplysninger som er nødvendige for å oppfylle formålet med sentralbankvirksomheten, for å løse oppgaver banken er pålagt etter annen lov, eller for å overholde Norges avtaler med en fremmed stat eller internasjonal organisasjon. Tilsvarende opplysningsplikt kan også pålegges andre institusjoner, foretak og privatpersoner som er aktører i verdipapirmarkedet, driver betalingsformidling eller yter tjenester mot finansiell sektor. Departementet kan også pålegge andre virksomheter registrert i Foretaksregisteret slik opplysningsplikt. Det kan ikke kreves vederlag for kostnader ved å oppfylle opplysningsplikt etter dette ledd.
- (2) Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gi Norges Bank adgang til å kreve inn opplysninger fra
- a) Skatteetaten
  - b) Regnskapsregisteret og Konkursregisteret
  - c) Arbeids- og velferdsetaten (NAV)

når det er nødvendig for å oppfylle formålet med sentralbankvirksomheten, for å løse oppgaver banken er pålagt etter annen lov, eller for å overholde Norges avtaler med en fremmed stat eller internasjonal organisasjon. Opplysninger fra Arbeids- og velferdsetaten er begrenset til opplysninger fra arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret og opplysninger om registrert arbeidsledighet.

(3) Opplysninger som kreves etter første og annet ledd, kan gis uten hinder av lovbestemt taushetsplikt etter finansforetaksloven, eiendomsmeglingsloven, lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v., verdipapirhandelloven, verdipapirregisterloven, skatteforvaltningsloven, regnskapsloven, konkursloven og arbeids- og velferdsforvaltningsloven. Opplysningene kan bare brukes til de formål som er angitt i første eller annet ledd.

(4) Departementet kan i forskrift fastsette utfyllende bestemmelser til denne paragrafen, herunder fastsette på hvilken måte opplysningene skal gis og hvilken dokumentasjon som skal følge med.

§ 5-4. Tvangsmulkt

(1) For å sikre at opplysningsplikten blir overholdt, kan Norges Bank ved overtredelse av opplysningsplikten etter § 5-3 første ledd treffe enkeltvedtak om å ilegge tvangsmulkt.

(2) Kongen kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om tvangsmulkt etter paragrafen her.

§ 5-5. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser eller vedtak i medhold av § 3-9 eller § 5-3, straffes med bot.

Kapittel 6 Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 6-1. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene i loven til forskjellig tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

§ 6-2. Oppheving og endring av andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. oppheves.

2. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endringer:

§ 1-2 Overskriften skal lyde:

§ 1-2. *Krav mot staten, fylkeskommuner, kommuner, samkommuner, interkommunale selskaper, regionale helseforetak, helseforetak og Norges Bank*

§ 1-2 nytt tredje ledd skal lyde:

Krav mot Norges Bank kan ikke tvangsfullbyrdes.

3. I lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Midlene i Statens pensjonsfond eies av staten. Sparingen i Statens pensjonsfond skal støtte opp under finansieringen av folketrygdens pensjonsutgifter. Sparingen skal ivareta langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter slik at petroleumsformuen kommer både dagens og fremtidige generasjoner til gode.

Ny § 2 skal lyde:

Målet med investeringene i Statens pensjonsfond skal være å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Innenfor denne rammen skal fondet forvaltes ansvarlig.

Nåværende § 2 blir ny § 3 og skal lyde:

(1) Statens pensjonsfond forvaltes av departementet. Fondet består av Statens pensjonsfond utland (SPU) og Statens pensjonsfond Norge (SPN).

(2) Statens pensjonsfond utland plasseres som innskudd på konto i Norges Bank. Motverdien forvaltes etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. § 10.

(3) Statens pensjonsfond Norge plasseres som et kapitalinnskudd i Folketrygdfondet. Motverdien forvaltes etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. § 10 første ledd.

Nåværende §§ 3 til 4 blir §§ 4 til 5.

§ 4 skal lyde:

(1) Inntekter i Statens pensjonsfond utland er netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir overført fra statsbudsjettet, netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten og avkastningen av fondets plasseringer.

(2) Netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten utgjør bruttoinntektene i tredje ledd fratrukket utgiftene i fjerde ledd.

(3) Følgende bruttoinntekter inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten:

1. de samlede skatte- og avgiftsinntekter som innkreves ifølge lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. og lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet
2. avgifter som innkreves etter lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
3. avgiftsinntekter ved utslipp av NO_x i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
4. driftsinntekter og andre inntekter fra statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
5. statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser
6. utbytte fra Equinor ASA
7. statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
8. inntekter fra salg av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

(4) Følgende utgifter skal trekkes fra bruttoinntektene i tredje ledd:

1. direkte investeringer i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
2. driftsutgifter og andre direkte utgifter i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
3. statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
4. kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

(5) Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten utgjør summen av brutto inntekter ved statlig salg av aksjer i Equinor ASA, fratrukket statlig kjøp av aksjer i Equinor ASA definert som markedsprisen staten betaler for aksjene og fratrukket statlig kapitalinnskudd i Equinor ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten, samt finanstransaksjoner knyttet til selskaper i petroleumsvirksomheten hvor staten har eierinteresser.

Ny § 6 skal lyde:

Statens pensjonsfond utland skal investeres utenfor Norge og i utenlandsk valuta etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. § 10.

Nåværende § 5 blir § 7 og skal lyde:

(1) Midlene i Statens pensjonsfond kan bare anvendes til en beløpsmessig overføring til statsbudsjettet etter vedtak i Stortinget.

(2) Staten skal ikke lånefinansiere utgifter på statsbudsjettet så lenge det er midler i Statens pensjonsfond utland.

(3) Første ledd er ikke til hinder for at Kongen i statsråd kan benytte midlene i Statens pensjonsfond utland som finansiering dersom kontoordningen i Norges Bank (statens foliokonto) ikke er tilgjengelig. Annet ledd er ikke til hinder for midlertidige låneopptak i særskilte situasjoner hvor staten har et likviditetsbehov, og hvor midlene i Statens pensjonsfond utland er utilgjengelige eller avhending av verdipapirer vil medføre en vesentlig kostnad. Låneopptak etter foregående punktum kan vedtas av Kongen i statsråd dersom det ikke er tid til å innhente Stortingets samtykke.

Nåværende § 6 blir § 8.

Ny § 9 skal lyde:

Departementet skal regelmessig evaluere forvaltningen av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge og rapportere om dette til Stortinget.

Nåværende §§ 7 til 9 blir nye §§ 10 til 12.

§ 10 første og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Departementet kan gi utfyllende bestemmelser til gjennomføring av loven.

(2) Departementet kan gi forskrift om Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland og Norges Banks behandling av personopplysninger, herunder om hvilke personopplysninger som kan behandles, adgangen til viderebehandling og unntak fra den registrertes rettigheter.

4. I lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet skal § 1 første punktum lyde:

Folketrygdfondet skal i eget navn forvalte motverdien av kapitalinnskuddet Statens pensjonsfond Norge på oppdrag fra departementet, jf. lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 3 tredje ledd.

5. I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 1-7 Overskriften skal lyde:

§ 1-7. *Forskrifter mv.*

§ 1-7 nytt annet ledd skal lyde:

Kongen i statsråd kan gi Norges Bank i oppgave å fastsette krav i medhold av denne lov til finansforetak ut fra hensynet til å fremme finansiell stabilitet. I vedtaket kan det fastsettes at sentralbankloven § 1-4 annet ledd skal gjelde tilsvarende, og at enkeltvedtak ikke skal kunne påklages.